

slovensko-angleškimi slovarjem, ne zadovoljuje pa potreb današnjega slovenskega uporabnika angleškega jezika. Zdaj, ko Slovenija "vstopa v Evropo", se bodo slovenski leksikografi morali še krepko potruditi in si pridobiti precej dodat-

nega znanja in slovaropisnih veščin, da bodo dosegli raven slovarskih izdelkov kake moderne evropske leksikografske hiše, kakršna je na primer Robert-Collins.

OBJAVLJENO V MANAGERJU

Strokovni sodelavec, ne prevajalec

MANAGER, št. 6/91

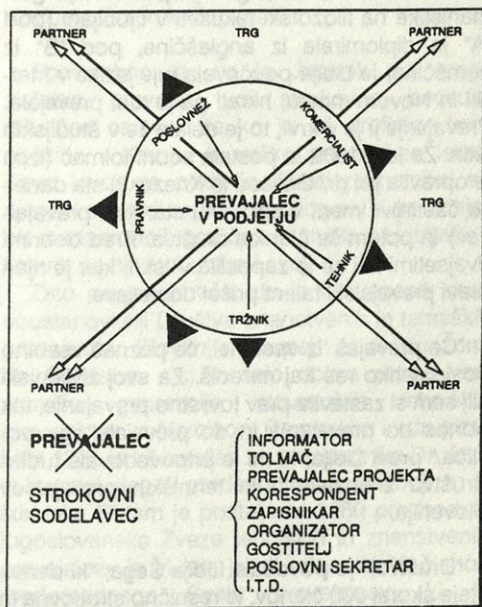
"Prišla sem v Iskro kot prevajalka in sem imela to srečo, da so me že v začetku 'porinili' naravnost v komercialno in me niso osamili kot golega prevajalca, kar se žal v naših podjetjih prepogosto dogaja. To poznam iz lastnih izkušenj. Vem, kako ravnajo s prevajalci v našem gospodarstvu. S tem delamo sebi največjo škodo, ker samo prevajalec, ki ga gospodarstvo sprejme kot enakovrednega sodelavca pri oblikovanju zunanjetrgovinskih poslov, da ne rečem pri oblikovanju zunanjetrgovinske pogodbe, pogodbe o sodelovanju in medsebojnih stikih, samo tak prevajalec lahko res da od sebe vse svoje znanje, ker pozna problematiko."

Lidija Šega, ki je bila letos izvoljena za predsednico Društva znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije (DZTPS), govori hitro, razločno, samozavestno - a ne napadljivo - in brez obotavljanja, kot govori človek, ki je prišel do določenih ugotovitev in sklepov, potem ko so dolgoletne izkušnje in vsakdanje delo potrdili, kar je bilo morda na začetku le zamisel, domneva ali prizadevanje.

PREČRTANI "PREVAJALEC"

Pogovarjala sva se o vlogi prevajalca in tolmača v gospodarstvu, v podjetjih in na drugih tehniških in znanstvenih področjih, še posebej o vlogi prevajalca pri sklepanju poslovnih pogodb. Leta 1988 je Lidija Šega na simpoziju delegatov hrvaške in slovenske zveze

znanstvenih in tehniških prevajalcev v Portorožu zbudila veliko pozornost s svojim referatom na to temo. Njen referat obsega kakih petnajst strani z nekaj diagrami, vendar pomeni korak naprej v slovenski prevajalski misli in praksi in se ujema z najboljšimi in najuspešnejšimi izkušnjami ustvarjalnega prevajalstva v razvitih državah.

V referatu v Portorožu, ki je bil objavljen tudi v glasilu DZTPS Mostovi, je ob praktičnem primeru strnila osnovne misli o tem, kako naj se prevajalec vključuje v poslovne dejavnosti in kakšna naj bo njegova vloga.

"Trdim, da so prevajalci najbolj zadovoljni tam, kjer so motivirani z vsebino dela in pravim vrednotenjem vloge, kjer so neposredno vključeni v delovni proces, kjer vedo, zakaj in za koga prevajajo in kako njihovo delo pomaga pri doseganju skupnih ciljev delovne organizacije."

Taka je filozofija Lidije Šega. "Večni problem, kako oceniti prevajalsko delo (po straneh ali po urah prevajanja), bi se moral vsebinsko spremeniti. Prevajalsko delo bi morali vrednotiti kot ustvarjalno delo, kot sodelovanje pri projektu, pa naj gre pri tem za prevajanje tehnične dokumentacije za izvoz, za uvajanje novega proizvodnega programa ali pa za navezovanje poslovnih stikov, prenos tehnologije ali kar koli že ..."

Sedanja predsednica DZTPS je to misel razlaga tudi z diagramom, ki nazorno kaže, kaj vse mora biti prevajalec. Značilno je, da je na diagramu beseda "prevajalec" prečrtana.

Po končani klasični gimnaziji in študiju germanistike na filozofski fakulteti v Ljubljani (pod "A" je diplomirala iz angleščine, pod "B" iz nemščine) je Lidija poučevala tuje jezike v Metliki in Novem mestu, hkrati pa je tudi prevajala. Prevajanje ji je v krvi, to je delala že v študijskih letih. Že leta 1969 je postala sodni tolmač (izpit je opravila pri dr. Goliasu in Knezu, ki sta danes že častitljivi imeni v spominu starejših prevajalcev) in potem še članica društva. Pred dobrimi dvajsetimi leti se je zaposlila v Iskri, kjer je njen prvi prevajalski talent prišel do veljave.

"Če prevajaš 'iz vsebine', če poznaš vsebino posla, lahko res kaj narediš. Za svoj življenjski cilj sem si zastavila prav tovrstno prevajanje, tak odnos do prevajanja in do prevajalskega poklica," pravi Lidija, ki mi je pripovedovala tudi o Društvu znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije.

"Društvo," je povedala Lidija Šega, "ki danes šteje skoraj 600 članov, je resnično strokovna in neprofitna organizacija. To dejstvo je po njenem

mnenju pomembno tudi za naročnike prevodov. "Saj danes vsi znajo prevajati, vsi znajo organizirati prevode. Mi se s tem nismo nikoli postavljali, ker smo stanovska organizacija."

Delo društva je organizirano v dveh smereh. Po eni strani je društvo organizacija, ki deli članom prevode, "saj prevajamo v 22 jezikov". Za vseh 600 članov so urejene kartoteke po jezikih, tako da je za vsakega člana zapisano, kateri je njegov materni jezik. To je pomembno, ker je veliko članov društva tujcev, ki so pri nas študirali ali živijo pri nas.

"Zato lahko prevajamo veliko strok," je dejala Lidija Šega in pripomnila: "Mislimo, da je osnova dobrega prevajanja v tem, da vsakdo prevaja v svoj materni jezik. Res je, da se ukvarjamo zlasti s pisnim prevajanjem ker deluje tudi društvo konsektivnih prevajalcev in simultanih tolmačev, vendar je veliko njihovih članov naših članov, konsektivno 'pa se gremo tudi' v našem društvu, ker se jezika naučiš samo v stiku z živim jezikom in mi se še vedno vsi učimo."

Društvo organizira tudi strokovne seminarje za prevajalce po jezikovnih sekcijah. Dokaj živo tečejo angleški seminarji, na katerih sodeluje Alan Duff, ki se ukvarja s problematiko prevajanja iz slovanskih jezikov v angleščino. Na nemškem seminarju je sodeloval avtor nemško-slovenskega pravnega besednjaka Apovnik. Tudi seminar italijanskega jezika je uspešen.

Na koncu pogovora je Lidija Šega opozorila na problem, ki se ga dobro zavedajo vsi prevajalci: na nove pojme, za katere se nismo "iznašli" zadovoljivih prevodov. "Za razdružitev," je dejala, "uporabljajo v Avstriji že izraz loslösung."

"Ja," sem pripomnil, "po angleško bi bilo po mojem še najbolj separation."

"Kaj pa lastninjenje?" je vprašala moja sobesednica. "Kaj boste rekli reconstruction of ownership ali kaj?"

In na to res nisem imel kaj reči. Vsaj za zdaj še ne.

Božidar Pahor